

EESTI KIRJANDUS

1937

EESTI KIRJANDUS

TOIMETUS:

P. ARISTE, H. KRUUS, F. LINNUS, A. SAARESTE,
FR. TUGLAS

TEGEV JA VASTUTAV TOIMETAJA D. PALGI

KOLMEKÜMNE ESIMENE AASTAKÄIK
1937

EESTI KIRJANDUSE SELTS

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartu 1937

Kuukirja „Eesti Kirjandus“ XXXI (1937.) aastakäigu sisu.

Kirjandus.

	Lk.
Adson, A. , Tänapäev ja draama	30—35
— 1936. a. memuaarkirjandus	139—145
Annist, A. , Meie hümnid algupära	473—480
Anvelt, L. , Kuidas suhtuvad töösse tegelased eesti romaanis aastaist 1930—1935	291—302, 365—372
Aspel, A. , Lähtekehti Kreutzwaldi stiili iseloomus- tamiseks	380—393, 437—459
Grünfeldt, P. , ja Haljaspõld, H. , Uusi andmeid Juhan Liivist	409—410
Kaal, A. , Autorite kinnisprobleeme nende ajalooliselt romaanis — Mõnest iseloomulikust joonest Marta Sillaotsa tegevuses	489—502 227—234
Kampmaa, M. , Eesti ilmliku jutukirjanduse käsikirjalisest eelastmest	177—179
Laugaste, Ed. , Ilukirjanduse auhindamised käesoleva sajandi algupoolel	417—436, 502—516
Mihkla, K. , Oskar Lutsu elust ja loomingust	1—17
Miks, A. , Heksameeter ja elegiline distihhon eesti teoorias ja värsis	109—118, 153—165
Oras, A. , Eesti lüürika a. 1936	65—74
Palgi, D. , Eesti romaan a. 1936	74—99
Roos, J. , Eesti vanemate autorite taaselustamine	533—538
— M. Kampmaa 70-ndaks sünnipäevaks	123—139
— O. Lutsu varasem kirjanduslik toodang	17—23
Raudsepp, E. , Eesti novellikirjandus a. 1936	179—187
Sinimets, S. , Soome mõjudest Gustav Suitsu luules	281—291
Sööt, B. , K. E. Söödi isamaaluulest	579—584

Keel.

Alekörs, R. , Esteetilisest printsiibist meie keele- uuenduses	549—562, 604—611
Ariste, P. , Misjonär H. I. Tiismann eesti kirjakeele uuendajana	302—309
Laanes, R. , Kaarel Leetberg 70-aastane	538—549
— Uue (Ahrensi) kirjaviisi tarvituselevõtu tähistamises on eksitud	45—46
— Ülevaade eesti filoloogias a. 1936	347—355
Mihkla, K. , Grammatikate osa eesti kirjakeele kujunemisel	480—488
Saareste, A. , Eesti õigekeelsuse päevaküsimustest	35—45, 99—109, 145—153, 209—216

Ajalugu, kultuurilugu.

	Lk.
Kleis, R. , Eesti Kirjanduse Selts 1932—1937	524—533
Luha, A. , Kodu-uurimistöõ tulemustest	249—263
Palm, A. , Ajalehe kirjavastus kui politiseerimisvahend ja kultuuridokument	329—346, 393—408
— Aleksander Mohrfeldt-Mäevälja 80-aastane	23—30
Paris, R. , Jooni Hando Mugastost kui raamatute illustreerijast	377—380
Põldmäe, R. , „Se Velle Lütseppa Jani ello käük siin ma pääl ehk Säääl taivan“	611—618
Roos, J. , K. E. Sööt eesti avaliku elu tegeelasena	584—602
Sildnik, A. , Aleksander Kruuspere-Kruusberg †	602—604
Tuglas, Fr. , Eesti Kirjanduse Selts kolmekümne-aastane	521—523

Rahvateadus, folkloor.

Annist, A. , Meie rahvalaulude avaldamise võimalusist	235—249
Fzzekas, J. , Ungari rahvaluulest ja rahvamuusikast	355—364
Leetberg, K. , Veel „Ristitantsilaulu“ tumedaist sõnadest	64
Kaidmaa, I. , Iisaku kihelkonna poluvertsikud	309—317
Põldmäe, R. , Rahvaloomingu, eriti rahvatantsu arengust Ida-Harju rannikul	187—209

Kirjanduse ülevaade.

Aben, K. , M. Pukits: Läti kultuurilugu	627—629
Adson, A. , Richard Roht: Ummiktänav	567—568
— O. Urgart: Dostojevski	277—278
Altoa, V. , Fr. W. Foerster: Kool ja iseloom	279—280
— Fr. Tuglas: Kriitika V—VIII	410—413
Antik, R. , „Estland in fremden Sprachen“ puhul	60—63
Anvelt, L. , Bernhard Linde: Dr. Eduard Beneš	416
— Prof. dr. E. Tennmann: Ekstaas ja müstika	323—325
Ariste, P. , Sulo Haltsonen: Suomalaisista taikamerkeistä	374—375
— J. Niggol: Matkapilte Kamtšatkast	325
Aspel, A. , Betti Alver: Tolm ja tuli	459—462
Hint, A. D. , Richard Roht: Igapäevased inimesed	220—221
Hint, D. , A. Antson: King	626—627
— Joh. Hiimets: Franciscus Assisi'st	325—326
— Viis näidendit (H. Vuolijoki: Põlev maa; Peet Vallak: Epp Pillarpardi Punjaba potitehas; A. Taar: Naine tulikahjumärgiga; E. Vaigur: Vallaslaps; Ed. Nukk: Südamed tules)	463—465
Hubel, Ed. , Joh. Hiimets: Taeva Jaan	568—569
Jakobson, A. , Johannes Ruven: Julius Jürgens võidab enese	571—572
Kangro, B. , Hendrik Adamson: Mälestuste maja	219—220
— Kaks uut teost Kreutzwaldist (A. Annist, G. Saar: Kreutzwald, Jean Paul ja Witschel; M. Lepik: Faehmanni ja Kreutzwaldi kirjavahetus)	174—176
— Jaan Lintrop: Muiste	54—55
— Aleksei Rannit: Akna raamistuses	265
Kukkur, Osv. , Jugoslaavia mägismailt	120
— Edg. V. Saks: Armuke	55—56

	Lk.
Liiv, O., Evald Blumfeldt: Gustav II Adolf	57
— Jaan Kärner: Tõusev rahvas I, II	462—463
— Kaarel-Robert Pusta: Kehra metsast maailma	57—58
— Vastuseks R. Antikule	63—64
Linde, B., Kaks memuaarteost (Ed. Grosschmidt: Suures heitluses; A. Bellegarde: Minu mälestusi Eestimaa kubernerina)	274—277
Looring, A., Mihkel Aitsam: 1905. aasta Läänemaal	413—416
Oras, A., Johannes Semper: Tuuleratas	47—49
— Kaks nooremat luuletajat (B. Kangro: Vanad majad; H. Talvik: Kohtupäev)	618—622
Palgi, D., Marie Under: Ja liha sai sõnaks	165—168
— E. Kippel: Kui Raudpea tuli II	622—624
Palm, A., August Annist: „Kalevipoja“ saamisluгу	223—224
— K. A. Hindrey: Urmas ja Merike I, II	320—323
— Vana Tallinn	375—376
Parijõgi, J., Kaks lasteraamatut (M. Sillaots: Trips, Traps, Trull Tartus; Ed. Nukk: Laanelapsed)	222
— Hindrik Prants: Minu elukäik	273—274
Põldmäe, R., Eesti Rahva Muuseumi Aastaraamat IX—X	470—472
— Opetatud Eesti Seltsi Aastaraamat 1934	327—328
Päss, E., Kalevala	176
Raud, K., Kaks raamatut tütarlastele (H. Mäelo: Salme astub ellu; H. Aanrud: Pikkseelik)	372—374
Raudsepp, E., Albert Kivikas: Nimed marmortahviil	52—54
— Jakob Liiv: Revolutsioon II	264
Roos, J., Enn Kippel: Kui Raudpea tuli I	265—267
— Mait Metsanurk: Kutsutud ja seatud	562—564
Rudrauf, L., Anthologie des Conteurs Estoniens	629—632
Sang, A., Tiiu Kadak: Eesti rahvakunst	56
Sillaots, M., Helmi Põld: Sõdurikast	516—517
— Friedebert Tuglas: Väike Illimar I	318
— Peet Vallak: Armuleib	118—119
— Evald J. Voitk: Eile ja täna	169—170
Suik, A., K. Ast-Rumor: Allah ja ta rahvas	170—171
— Kimp näidendeid (R. Sirge: Ari huvides; J. Jaik: Sinep ja sool; A. Sepp: Päikese poole; U. Ukukivi: Lahutus enne abielu; A. Mälk: Vanakurja vokk; A. Adson: Karu läheb mee lõksu)	269—273
Sööt, B., Jaan Kärner: Sõna-sütega	49—50
Tilleman, E., Pedro Krusten: Hädaohtlik tee	319—320
— Põhjamaade romaanid (B. Björnson: Jumala teedel; K. Hamsun: August; J. Bojer: Vang, kes laulis; F. E. Sillanpää: Inimesed suveöös; I. Kianto: Punane joon; J. Anker Larsen: Tarkade kivi)	573—576
Urgart, O., Eesti novelle saksa keeles	518—519
— K. A. Hindrey: Sigturna häving	624—626
— Hoia Ronk: Rännud, rannad, Riviera, Sõsarsaared ja Savoy	564—567
— A. Jakobson: Vaikne õhtu	569—571
— H. Raudsepp: Lipud tormis	267—268
Vaigla, A., Eesti rahvuslikud suurmehed (K. Mihkla: Lydia Koidula; J. Pert: A. Adamson; K. Raud: Juhan Liiv; Joh. Kaup: Dr. M. Veske; J. Roos: J. Hurt; A. Ard: P. Põld; A. Tupits: K. Päts)	172—174

— Kolm näidendit noortele (Ed. Nukk: Tulekandjad, P. Rummo: Lõunatuule eksirännak; A. Tulik: Jõuluvõõras Mooramaalt)	Lk 58—59
— Ungari	278—279
Viidang, J. , Mait Metsanurk: Soosaare	50—52
Viiding, P. , Valmar Adams: Põlev pöösas	217—219
Viires, H. , Richard Roht: Suvised rõõmud	517
Viires, P. , Valik tõlkeid prantsuse klassikast (Molière: Misantroop ja Ebahaige; Voltaire: Zadig ja teisi jutustusi)	466—470
Visnapuu, H. , Juhan Sinimäe: Isamaa	168—169

Pildid ja joonised.

Ida-Harju rannikuala kaart	190
Mihkel Kampmaa	122
Kirjanduse Maja, Aia 19	529
Laulu „Metsast mehele“ kirjapaneku kohad.	241
K. Leetberg	539
Oskar Luts omaste keskel	3
M. Sillaots	226
„Vilde mürgel“ — karikatuur	506

Üleskutse.

Üleskutse koguteose „Jaan Tõnisson“ asjus	519—520
---	---------

Õiendus.

„E. Kirj.“ nr. 2 lk. 98 A. Saarna „Linn tellinguis“ asjus	176
---	-----

Kaasanded.

Eesti raamatute üldnimestik 1934. a. alates	465—568
Eesti raamatute üldnimestik 1937. a. alates	48